

Ezdrášova modlitba

Rožnov, Střítež: 14.2.2016

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ez 9, 6 – 15

Text: Ezdráš 9, 13 – 14

Po tom všem, co na nás přišlo pro naše zlé skutky a pro naši velikou vinu, jsi nás ty, Bože náš, nepotrestal za naše nepravosti, jak jsme zasloužili, ale dal jsi nám takto vyvážnout. Což budeme zase porušovat tvé příkazy a znovu se přiznat s těmi obavnými národy?

Pro dnešní bohoslužby jsem vybral knihu Ezdrášovu, protože ji právě probíráme na schůzkách mládeže. Hovoří se v ní o době, kdy se Izraelci vraceli z babylonského zajetí a pustili se do obnovy jeruzalémského chrámu a jeruzalémských hradeb. Nebylo to snadné. Země byla plná pohanů a ti obnově nepřáli. Tak se můžeme např. dočíst, že proti obnovení hradeb se postavili přední mužové v zemi, soudcové, vládní zmocněnci, správní a berní úředníci. Napsali dopis perskému králi, aby stavbu zastavil. To se také stalo, ale další král Dareios stavbu zase povolil. Obnova Jeruzalémského chrámu byla dokončena. Z Babylona přišel do Jeruzaléma kněz Ezdráš, který byl velmi zběhlý v zákoně Hospodinově. V Božím lidu panovala radost, že opět mají svobodu konat bohoslužby. Když se ohlédlí nazpět, jistě bylo za co děkovat. Nově nabytá svoboda, nově opravený chrám, noví kněží, noví levité, nový pěvecký sbor, nově slavené bohoslužby.

A přece se kněz Ezdráš neraduje. Od doby jejich otců se totiž myšlení židů změnilo. Toužili sice obnovit vnější znaky jejich náboženství, obnovit staré zvyky a tradice, na které byli patřičně hrdí, ale jejich každodenní život už byl té staré době na hony vzdálený. Byli příliš promíšení, příliš svázáni s pohanským obyvatelstvem. Chtěli obnovovat starobyrou slávu Jeruzaléma, ale v jejich vlastních rodinách se už neuměli ani nemohli o tyto tradice sdílet a žít je na každý den. Manželství s pohanskými ženami se nyní ukázalo jako velká překážka. Ano, pyšnili se novým chrámem. Ale budou do něj chodit i jejich děti, když je vychovávají pohanské matky? Ezdráš se děsí následků přizpůsobivosti Božího lidu pohanskému okolí. Jenomže pro židy v té době už to bylo docela normální. Pro ně to žádný problém nebyl. Smíšená manželství – co je na tom problematického? Ale Ezdráš nesílel s lidem jejich naivní krátkozrakost. On přemýšlel v souvislostech. Jeho pohled zpátky na dějiny Božího lidu mu jasně říkal: Jeruzalém byl zpusťován nepřáteli a Boží lid byl odveden do zajetí, protože Izraelci opustili Hospodina. Izraelské království se rozpadlo ne proto, že by měli Izraelci slabou víru, náboženství byli až až. Ale protože přijali pohanské zvyky a nepoznali, že je to v rozporu s vírou v Hospodina. Rozpad království už začal i u tak moudrého a věhlasného krále, jakým byl Šalomoun. A sice tak, že král přijal za manželky i příslušnice jiných náboženství – a ty pak odklonily jeho srdce, takže nebylo cele při Hospodinu.

Kněz Ezdráš si velmi jasně uvědomoval nebezpečí pohanské infiltrace, ačkoliv dnes bychom asi použili spíše slovo „sekularizace“. Jde o proces, kdy věřící začínají žít podle měřítek tohoto světa, která se pro ně stávají normou vytěsňující původní roli Božího zákona. Navracející se židé si přestali uvědomovat, že vlastně žijí mezi pohany, a že to, co je kolem nich normální a běžné je z pohledu Božího nenormální a někdy i nemorální.

Když se Ezdráš podíval pravdě do očí, tedy když si připustil, jaká je skutečnost kolem něj, roztrhl svůj šat, klesl na kolena, rozprostřel ruce k Hospodinu a modlil se: „Můj Bože, stydím se a hanbím pozdvihnout k tobě svou tvář, Bože můj. Naše nepravosti se nám rozmohly až nad hlavu.“ Dnes bychom řekli, že nám přerostly přes hlavu. Vymkly se nám z rukou. Je toho tolik, že si s tím už nevíme rady.

Ezdráš přitom není žádný škarohlíd. On ví o duchovním rozvlažení, jakého se židům dostalo. Vyznává: „Je to nyní malý okamžik, co se nám dostalo smilování Hospodina, našeho Boha, který nám zachoval hrstku těch, kdo vyvázli, a dal nám zakotvit na svém svatém místě. Náš Bůh nám dopřál, že se naše oči rozjasnily, dal nám pookrát v našem otroctví. Byli jsme otroky, ale náš Bůh nás v našem otroctví neopustil. Příznivě nám naklonil perské krále a dal nám pookrát. Mohli jsme obnovit dům svého Boha a vystavět, co bylo v troskách. Byl naší záštitou v Judsku i v Jeruzalémě.“ Za to vše jistě patří Bohu vděčnost. To vše je důvod k veliké radosti.

Jak to však vypadá s námi samotnými? Stačí obnovit vnější formy kultu a své srdce nechat ležet ladem? Co na to říci? „Nyní, co máme povědět po tom všem, Bože náš? Opustili jsme tvé příkazy, které jsi vydal prostřednictvím svých služebníků proroků. Prohlásil jsi: »Země, kterou jdete obsadit, je země znečištěná nečistotou národů zemí, jejich ohavnostmi, kterými ji ve své nečistotě naplnili od jednoho konce po druhý. Proto nedávejte své dcery jejich synům a jejich dcery neberte pro své syny! Neusilujte nikdy o pokoj s nimi ani o dobrodiní od nich! Buďte rozhodní a budete užívat dobrých darů země a navěky ji podrobíte pro své syny.« Toto slovo nás musí zarazit. Že bychom neměli usilovat o pokoj? Že nemáme stát o dobrodiní? Kdysi dávno jsem se ptal v mládeži, jestli ve škole prožívají nějaké protiventství pro víru. Řekli, že ne, že všechno je v pohodě. Říkal jsem si v duchu: No jak by ne, když se prakticky ničím neodlišujeme! Když žijeme stejně jako všichni ostatní. Pak jistě nikomu nevadíme. Pak jistě máme pokoj. Ale je to tak v pořádku? „Neusilujte nikdy o pokoj s nimi ani o dobrodiní od nich.“ To není výzva k nepřátelství vůči pohanům nebo lidem nevěřícím, ale povzbuzení k tomu, abychom nečinili snadné kompromisy a nevyprodávali svou víru za lidskou přízeň. Ezdráš

ví, že takové počínání může mít za následek ztrátu Hospodinova požehnání a Boží přízně. Proto pouze v údivu obrací svůj pohled zpět za Božím milosrdenstvím a vděčně vyznává: „Po tom všem, co na nás přišlo pro naše zlé skutky a pro naši velikou vinu, jsi nás ty, Bože náš, nepotrestal za naše nepravosti, jak jsme zasloužili, ale dal jsi nám takto vyváznout.“ Prožité Boží milosrdenství člověka vnitřně zavazuje k poslušnosti. Kdo opravdu přijal odpuštění svých vin, ten cítí vůči Bohu potřebu vyjádřit svoji vděčnost poslušným plněním jeho příkázání. A tak se Ezdráš modlí: „Což budeme zase porušovat tvé příkazy a znovu se přiznat s těmi ohavnými národy? Což by ses na nás nerozhněval, takže bys nás úplně zničil, že by žádný nezůstal a nevyvázl? Hospodine, Bože Izraele, ty jsi spravedlivý, proto nás dodnes zůstala hrstka těch, kdo vyvázli. Jsme tu teď před tebou se svou vinou, přestože pro takové věci nelze před tebou obstát.“

Bratři a sestry, na jedné straně tu vidíme, jak si Ezdráš uvědomuje obrovské Boží milosrdenství, na druhé straně jasně vnímá duchovní bídu svého lidu, zplanělost a náboženskou povrchnost Božích dětí. Také my jsme v životě prožili mnoho nezaslouženého Božího milosrdenství. A bylo opravdu nezasloužené. Jak moc se i my přizpůsobujeme pohanskému světu! Ano, rádi chodíme do našeho krásného kostela, kde společně zpíváme, modlíme se a čteme Bibli. Ale vychází tato naše bohoslužba z našeho běžného života? Existuje totéž i v našich rodinách? To, co sami přijímáme v kostele, předáváme doma svým dětem? Můžeme se sdílet na modlitbách ve svém manželství? Jak často vidí děti tatínka nebo maminku se opravdu modlit? A vedeme své děti k tomu, aby pro ně volba životního partnera byla nejen záležitostí sdílení a předávání života, ale i sdílení a předávání víry? Budou se naše děti ve svých manželstvích moci spolu modlit, budou moci spolu číst Bibli a tak přenášet svou víru zase na své děti? Úcta k Božím zákonům se jistě nepředává jen slovem, ale především tím, že rodiče ctí Boží příkázání víc, než to, co je ve světě pokládáno za běžné a normální.

Je bez diskuse, že měřítko tohoto světa se vždy lišila a liší od měřítek zvláštního odděleného Božího lidu. Proto cesta návratu z pohanského zajetí do Boží země musí mít i svůj duchovní rozměr, musí mít podobu cesty pokání z našich vin, musí mít podobu vnitřní duchovní obnovy a nemůže jít jen o návrat k jakémusi náboženskému folklóru minulých generací. Zvláště starší člověk má sklon si stýskat, že dnešní doba už není taková, jako za našeho mládí. Takový pohled nazpátek může být skličující. Ve skutečnosti ale nejde jen o to, aby děti chodily do kostela či dodržovaly jistou rituální zbožnost, ale jde především o tu vnitřní proměnu a o zbožnost, jejíž vnější vyjádření už nemusí odpovídat tomu, co jsme zažívali v naší generaci. Nejde o to, chtít současnou generaci vést zpátky do minulosti, nýbrž otvírat jí cestu do budoucnosti skrze naši i jejich duchovní očistu, obnovu, skrze rozchod s pohanskou minulostí i současností.

Postní období není dobou, kdy si máme stýskat, jak je ten svět špatný, ale kdy máme vykročit vstříc budoucnosti s nadějí a s odvahou k vlastní nápravě. Po Ezdrášově modlitbě smíme v Bibli číst: Zatímco se Ezdráš modlil, vyznával hříchy a v pláči se před Božím domem vrhl k zemi, shromáždilo se k němu z Izraele převeliké shromáždění mužů, žen i dětí a lid se dal do usedavého pláče. Tu promluvil Šekanjáš, syn Jechielův, ze synů Élamových, a řekl Ezdrášovi: "Zpronevěřili jsme se svému Bohu, když jsme si přivedli ženy cizinky z národů země. Přesto je ještě pro Izraele naděje.“

Tímto slovem, bratři a sestry, chci, aby skončilo moje kázání. Slovem naděje. Naděje je něco jako šance. Šance, která se nesmí zahodit nebo spálit. Máme-li pro náš sbor naději, pak máme úžasnou motivaci něco dělat. Tam, kde není naděje, ochabují všechny síly a veškeré počínání se zdá nesmyslné. Ale naděje nezahanbuje. Přejí vám všem obrovskou porci naděje. Amen.

Modlitba: *Hospodine, Pane našeho života. Ty jsi ten, kdo stanovuje dobré podmínky a zákony pro život. Prosíme tě, dej, at' se umíme poučit z našeho zpětného pohledu na život. Nauč nás dávat svůj život do souladu s tvým stvořitelským záměrem. Dej, at' si pro to vždycky uchováme naději a víru ve tvé milosrdenství a věrnost. Amen.*